

አብ ገዛ እተፈልገዎ ቋንቋ ትዛረብ ዲኻ?

እዚ ንውላድካ ጽቡቕ እዩ!

ንውላድካ ብእተፈለገዎ ቋንቋታት ከተዕብዮ ዘሎ ብልጫታት

ንውላድካ ብእተፈለገዎ ቋንቋ ከመይ ጌርካ ከም እተዕብዮ ዝኾነ ሕቶ'ዶ ኣሎካ?

እዚ ቁርጽራጽ ወረቐት ንዓኻ ዝኸውን ሞቕኡኹን ኣለዎ።

ደስ ይበልካ!

በቲ ኣጸቢቕካ እትፈልጦ ቋንቋ ምስ ውላድካ ተዘራረብ!

እዚ ማለት፡

- እቲ ከይተሰብካ ክትዘረቢ እትኽእል ቋንቋ ማለት'ዩ
- እቲ ኣጸቢቕካ እትዘረቦን እትርድኦን ቋንቋ ማለት'ዩ
- እቲ እትሓስበሉ ቋንቋ
- እቲ እትሓለምሉ ቋንቋ
- ዝበዝሖ ግዜ ከኣ እቲ ቋንቋ ኣይ ዝበሃል ማለት'ዩ

ብዛዕብኡ ኣጸቢቕካ ሕሰበሉ፡

- ብዛዕብኡ ቅድሚ ውላድካ ምውላዱ ምስ መጻምድትኻ ተዘራረብ።
- ክትከታተሎ እትኽእል ኣገባብ ምረጽ።
- ኣይ ሰብ ውሱን ቋንቋ ጥራይ እዩ ክዘረብ ዝክእል። ንኣብነት፡ ኣቦ ዳች ቋንቋ ይዘረብ፡ ኣይ ድማ ቋንቋ ፈረንሳይ ትዘረብ።
- ኣብ ፍሉይ ኣጋጣሚ ፍሉይ ቋንቋ ክትዘረብ ትኽእል፡ ንኣብነት ናብ ቤት ትምህርቲ ክትከይድን ኣብ ቤት ትምህርትን ቋንቋ ዳች ትዘረብ ማለት'ዩ። ኣብ ገዛ ይኹን ምስ ስድራቤትና ድማ ናይ ዓድና ቋንቋ ንዘራረብ።
- ኩሉ ግዜ ኣብ ምዝርራብካ ሓንቲ ቋንቋ ተዘራረብ።

ምስ ውላድካ ብዙሕ ኣዕልል!

በዚ መንገዲ ውላድካ ካልኦት እንታይ ይብሉ ከምዘለዉ ክዛረብን ክርዳእን ይቐለሉ ማለት`ዩ።

- ንውላድካ ካብታ ዝተወለደላ መዓልቲ እዘራርቦ።
- ብዙሕ ተዛረብ። ክትርእዮ እትኸእል ወይ ድማ እትገብሮ ዘለኻ ነገራት ተዛረብ፡ ክትክደን ከለኻ፡ ክትበልዕ ከለኻ፡ ክትሓጽብ ከለኻ፡ ክትዕድግ ከለኻ፡ መኣዲ ክትቅርብ ከለኻ...
- ንደቕኻ ኣብ ክንዲ ርእሶም ንኸዛረቡ ኣተባብዓዮም። ሕቶታት ሕተት፡ “ንምንታይ ነዚ ነገር ትፈትዎ?”፡ “ብኸመይ...?”

ምስ ውላድካ ተጻወት!

እዚ ንውላድካ ቀልጢፉ ንኸዛረብ ክሕግዞ እዩ።

- ንስኽን ደቕኽን እትሕጎስሉ ንጥፈታት ምረጽ፡ ሓብርካ መዝሙር ክትዝምረሎም፡ ኣከተንብቡሎም፡ ኩዕሶ ምስኦም ክትጻወት፡ ኣብ ፓርክ ምስኦም ብእግርኻ ምኻድ፡ መጻወቲ ግድላት ምስኦም ክትጻወት፡ ክትስእል፡ ሕብሪ ክትለኪ፡...
- ክትጻወት ከለኻ፡
 - ዝርኣኹዮ ክትዛረብ ከም ሕብርታት፡ ነገራት፡ ምንቅስቓስ፡ ስምዒታት ክትብል ትኸእል...
 - ከምዚ ዝኣመሰለ ሕቶታት ሕተት፡ “እታ ብሽክለታ መዕረ እታ ማኪና ክትከይድ ትኸእል`ዶ?”
 - ምትሕሓዛት ፍጠር፡ ኣዮት ስለዝኾነ፡ ጸሓይ ከም ናይ ቀደማ ኣይትበርቕን እያ፡ ኣቑጽልቲ ድማ ካብ ገረብ ይረግፉ ኣለዉ።

ውላድካ ጌጋ ይገብረዎታል? ነገር ላሳብህት ብቅኑዕ መንገዱ ድገመን።

ብድሕርዚ ውላድካ ነገር ቅኑዓት ላሳብህት ቀልፊ ክመሃረን እዩ።

- ውላድካ ከምዚ ክብል እዩ: “ባባ ገዛ መዲኡ?”። ንስኻ ድማ ከምዚ ኢልካ ትምልስ: “እወ: ባባ ናብ ገዛ ይመጽእ ኣሎ።”
- ውላድካ ወዲ 6 ወይ ካልኡ ንላዕሊ ድዩ? ስለዚ ውላድካ ጌጋ ይገብር ከምዘሎ ክትገልጹልኩ ትኸእል ኢኻ። ከምዚ ዝኣመሰለ ሕቶታት ሕተት: “ነዚኣ ከመይ ጌርካ ተድምጻ?” “እንታይ ማለትካ እዩ?” “እንታይ ክትብል ደሊኻ?”
- ንደቕኻ እቲ ብጽቡቕ ዝገብርዎ ዘለዉ ነገራት ንገሮም።

ውላድካ ኣብ ገለ-ገለ እዋናት ብኸልኦት ቋንቋታት ይዘረብዎታል?

እዚ ባህርያዊ ነገር እዩ።

- ንነብስኻ ጽቡቕ ኣብነት ግበራ። ንባዕልኻ ሓደ ቋንቋ ተዘረብ።

ደቅኝ እተፈላለዩ ቋንቋታት ንኸዘረቡ ግዜ ይወስደሎም እዩ!

- ቋንቋ ዳች ካብ ኣብ መዓልታዊ ሂወትካ ብቋንቋ ዳች ክትዘራረቡ፡ ኣብ ቤት ትምህርቲ ክትዘራረቡን ክትርድኡን ዝነውሐ ግዜ ይወስድ። ውላድካ ኣብ ገዛ ዝበዝሐ ግዜ ብቋንቋ ዳች ክዘራረብ እዩ፡ ዳች ኣገዳሲ ምኃን ትሓስብ ምኃን ኣረድኡ። ቋንቋ ኣዴኽ ንምንታይ ምዝርራብ ኣገዳሲ ምኃን ድማ ግለጹ። ንውላድካ ብዘዕባ እተፈላለዩ ቋንቋታት ኣዘራርቡ። ውላድካ ብዘዕባ እዚ እንታይ ከምዝምፀ ሕተቶ።

ውላድካ ሓድሽ ቋንቋ ክመሃር ከሎ ስኞ ክብል ይኸእል እዩ።

- ህጻናት ብምዕዛብን ብምስማዕን እዮም ቋንቋ ዝመሃሩ። ን3 ወርሒ ዝኸውን ስኞ በሃሊ ክኾኑ እዮም
- እንታይ ክትገብር ትኸእል?
 - ውላድካ ምስ ካልኣት ህጻናት ነቲ ሓድሽ እተመሃሮ ቋንቋ ይጻወት።
 - በዚ ሓድሽ ቋንቋ ውላድካ ቃላት ይዘረብ'ዩ? ሕጉስ ምኃን ኣርኢ።
 - ዋላኳ ኣይትፍለጡ፡ ኣብቲ ሓድሽ ቋንቋ ተገዳስነት ኣርኢ።
 - በቲ ሓድሽ ቋንቋ ልክዕ ከምቲ ምስ ጎረባብትኻ ወይ ምስ መምህርካ እትዘራረቡ፡ ደፊርካ ተዘራረብ። ጌጋታት ክትገብር ይፍቀደልካ እዩ!

ውላድካ እኑ ቋንቋ አዲሱ ብስርዓት ክርዳእክን ክዛረብን ይኸእል'ዶ?

ብድሕርዚ ቋንቋ ዳች ንኸመሃሩ ቀሊል ኮይኑ ክረኽብዎ እዮም።

• ገለ ኣብነትታት:

- ውላድካ ንሕብርታት ቦቲ ቋንቋ አዲሱ ይፈልጦም'ዶ? ብድሕርዚ ብቋንቋ ዳች ንኸዝክሮም ብጠዕሚ ክቐለሎም።
- ውላድካ ብቋንቋ አዲሱ ብ4 ቃላት ሓሳባት ክሰርሕ ይኸእል'ዶ? ብድሕርዚ ብናይ ቋንቋ ዳች ቃላት ብቕልጡፍ ሓሰባት ክሰርሒ ክጅምሩ እዮም።

ቋንቋ ዳች ምዝራብ ደስ ዘብል ነገር ምዃኑ ኣርእዮ!

• ውላድካ ብቋንቋ ዳች ዝኸነ ነገር ክነግረካ ኣተባብዓዮ።

- ናብ ቤተ መጽሓፍቲ ብሓንሳብ ብምኸድ ብቋንቋ ዳች ጽቡቕ ዝኸነ መጽሓፍቲ ተለቅሑ። ናይ ምዝንጋዕ መደባት ኣዳሊኹም፡ ንኸልኦት ቆልዑ ውን ዓድምዎም። በዚ መንገዲ፡ ውላድካ ካብ ቤት ትምህርቲ ወጻኢ ቋንቋ ዳች ክዘራርብ ይኸእል እዩ።
- ኣብቲ ኣብ ጐረባብትኹም ዝርከብ ንጥፈታት ብሓሳብ ኪዱ፡ ንውላድካ ኣብ ናይ ህጻናት ጉጅለ ወይ ኣብ ናይ ስፖርት ክለብ ኣመዝግቡ...
- ሓቢርኩም ዜና ወይ ድማ ናይ ቴሌቪዥን መደባት ብቋንቋ ዳች ተዕዘቡ።
- ምስ መምህር ኮነ ኣብ ድኪን ብቋንቋ ዳች ተዘራረቡ...
- ውላድካ ዝኸነ ሓድሽ ነገር ተምሃሩ'ዶ? ተሓጉስካ ከምዘለኸ ኣርእዮ፡ "ብቋንቋ ዳች ንኩሎም ሕብርታት ትፈልጦም'ዶ? ነዚኦም ከ ክትምህረኒ ዲኽ?"

ውላድካ ነቲ ቋንቋ ክመሃሮ ይኸብዶ ኣሎ ድዩ (ክዛረብን ክርዳእን)?

ነቶም ቤት ትምህርቲ እዘራርቡዎ!

እቶም ቤት ትምህርቲ ነቲ ቋንቋ ክመሃሮ ክሕግዝዎ እዮም።

Deze brochure is een initiatief van Onderwijscentrum Gent

Onderwijscentrum Gent

Jubileumlaan 215/B, 9000 Gent

Onderwijscentrum@stad.gent

Tel.09 323 50 50

Contactpersoon Ayse.Isci@stad.gent

Voor mee informatie en folders in andere talen:

www.meertaligheid.be

Vertaling Tigrinya: info@vertaalbureau-perfect.nl

Op initiatief van Ria Goedhart, Hogeschool Utrecht

Ria.Goedhart@hu.nl